

*Toimivia
malleja
kulttuurialan
freelance-
työhön*

Taiteilijat äänessä, Kuopio 16.6.2022

Anna Anttila, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry

Mistä puhumme, kun puhumme freelanceriudesta?

- Työmarkkina-asemasta
- Toimeentulosta
- Identiteetistä
- Vapaudesta
- *Puuttumisesta ja sopimattomuudesta:*
 - Ei sovi työn tekemisen luokituksiin palkansaaja tai yrittäjä
 - Osaamisen kehittämisestä ja työhyvinvoinnista puuttuu tuki
 - Viranomaiskohtelusta puuttuu oikeudenmukaisuus
 - Tekijöitä ja tilaajilta puuttuu sopimusosaamista
- Kulttuurialojen työn tekemisen tapojen
 - epävarmuus, epäreilisuus, epätietoisuus
 - edelläkävijyys, ekspansiivisuus

Hanke-esittely

1. Miksi ja mitä?
2. Kenelle ja miten?
3. Kuka ja missä?
4. Milloin ja kenen rahoilla?
5. Tuloksista toimintaan

1. Miksi, eli hankkeen tarve ja perustelut

- Ansainta ja sopimussuhteet nyt moninaisia, päällekkäisiä ja hankalia.
- Reilua saada työelämän suojaavat rakenteet, työhyvinvointi ja osaamisen kehittäminen paremmin toimiviksi myös freelance-työssä.
- Turvatummassa työn tekemisen mallissa kulttuurialan ammattilaiset voivat keskittyä omaan työhönsä ja siinä kehittymiseen.
- Kulttuurialojen potentiaali on kansantaloudellisesti merkittävä ja se kasvaa.

1. ja mitä, eli hankkeen tavoite

- Parantaa kulttuurialojen freelance-työn toimivuutta ja freelancereiden työhyvinvointia
- Etsiä ja kehittää freelance-työn tekemiseen ja teettämiseen toimivia ja tuottavia malleja

2. Kenelle ja miten, eli toimintatavat

Kaikille, nyt mukana toimialat

- elokuva, musiikki, sirkus, tanssi, teatteri, TV

Lisätään ymmärrystä kulttuurialojen freelance-työstä

- antamalla freelancereiden äänen kuulua
- kehittämällä yhdessä toimivampia malleja

- Haastattelut
- Työpajat eli kinkerit
- Tutkimukset ja muut julkaisut
- Viestintä, tiedon välittäminen, dialogi

3. Kuka ja missä, eli tekijät ja kumppanit

Teme
HUMAK[®]

- Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto **Teme**, projektipäällikkö Anna Anttila
- Humanistisen ammattikorkeakoulun **Humakin** työyhteisöjen kehittäjien koulutuksesta vastaava tiimi: Sikke Leinikki, Anu Järvensivu, Milla Lähdeniemi ja Nina Simola-Alha
- Toimijoina myös **Muusikkojen liitto**, **Suomen Teatterit**, **Audiovisual Producers Finland Apfi** ja **Teatterikeskus**
- Yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, alan etujärjestöjen ja freelancereina toimivien kanssa

The logo for Freet2030 is contained within a white circle with an orange border. It features the text 'Freet2030' in white on a green rectangular background. To the right of the text, there is a small orange circle containing the text 'TYÖ 2030' in white. Below the main text, the word 'Teme' is written in a smaller font, followed by a small orange circle containing '2030'.

4. Milloin ja kenen rahoilla?

Aikataulu 1.6.2021–31.1.2023

2021 tilannekuvan hahmottaminen

2022 toimivien mallien etsiminen ja kehittäminen

2023 toteuttamista vaille valmis konsepti

**Työn ja työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma**

toteuttajat:

operatiivinen toteutus Työterveyslaitos TTL

sosiaali- ja terveysministeriö STM

työ- ja elinkeinoministeriö TEM

työmarkkinajärjestöt ja muut työelämän toimijat

tavoite:

nostaa Suomi digiaikakauden johtavaksi työelämäinnovaatioiden

kehittäjäksi ja työhyvinvointi maailman parhaaksi vuoteen 2030 mennessä

5. Tuloksista toimintaan

Vastaus kysymyksiin:

millä malleilla

kenen kanssa

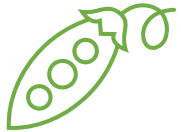
freelancereiden asemaa kohennetaan?

Sato

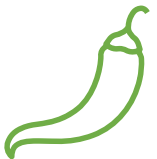
Käynnissä oleva freelancer-keskustelu, eli vuosikymmenien ahdinko koronalla buustattuna

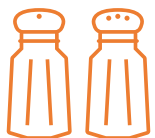
Noin 40 eri osallistujaa 4:ssä työpajassa eli kinkereillä

11 toimijahaastattelua elokuva-, tanssi-, teatteri-, musiikki- ja sirkusaloilta

7 asiantuntijahaastattelua eri organisaatioissa

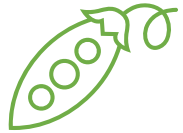
2 työelämäkertaa, lähetä omasi:
anna.anttila@teme.fi

Keitos

Ideoita freelancereiden toimeentulon, työhyvinvoinnin ja

jatkuvan oppimisen kohentamiseen

Kärki-ideoiden kehittäminen jatkuu malli- ja virkakinkereillä

Useita blogitekstejä ja artikkeleita

Kaksi tutkimusjulkaisua

Ideoita reilumpaan freelance-työhön

1. Agentuurit
2. Allianssi-malli, joka tuo turvaa, mutta mahdollistaa oman taiteellisen uran tekemisen
3. Aluekeskuksiin työnohjauskonsultti
4. Apurahat pienemmälle joukolle ja pidemmälle ajalle -> tekijöille kunnon palkka
5. Apurahat suuremmalle joukolle ja lyhyemmälle ajalle -> nuorille pääsy alalle
6. Checklist ja koulutuspaketti laskuttamiseen
7. Eduskunnan lobbaus, työlaainsäädäntö
8. Freelancerien oma etujärjestö, yhdistys
9. Freelancerien oma luottamusmies
10. **Freelance-neuvola:** kehityskeskustelut, työmarkkinasuojelu, täydennyskoulutus, freelancerin hyvinvoinnin kokonaisvaltainen seuranta
11. Freelance-kategorian, käsitteen vahvistaminen: kansaajan ja yrittäjän lisänä työmarkkinoilla
12. Jatkovaa oppimista tukeva oppimispaketti esim. Humakiin
13. Kansalaispalkka
14. Laitoksissa oma tila vierailuille, vapaille tuotannoille
15. Life coach liittoon, kokonaisvaltaiset kehityskeskustelut

31

parannusehdotusta

16. Liikkuva, palkattu tuottaja eri ryhmille
17. Managerit
18. Monialainen yhteisömuoto, toimintialusta, taiteilijat yksin liian pieni ryhmä
19. Perustulo
20. Taiteilijapalkka
21. Tuotantoalustat, perustetaan erilaisia
22. Tuotantolomittajat
23. Tuottajalinjat kaikille koulutusaloille
24. Tuottajaverkostot ja verkkoalusta
25. Tuottajapalkkaajat
26. Työnantaja-osaamisen lisääminen koulutuksilla
27. Työnvälitys-tinderi
28. Valtakunnallinen osuuskunta
29. VOS-tuesta korvamerkittäisiin osa vapaille produktioille, esim. laiteatteriyhteistyönä
30. Välittäjäporras ja byrokratiatuki, josta saa apua sopimukseen
31. Yrittäjä-osaamisen vahvistaminen jo perusopinnoissa

Freet2030

Teme

Tuloksena toiminnan muutos

Uusi malli ja tukea freelance-työn tekemiseen ja teettämiseen:

Freelance-neuvola

kaikenkattava

valtakunnallinen

matalan kynnyksen

digitaalinen

palvelukeskus

Freelance-neuvola Kenelle?

- **Freelancereille:** kehityskeskustelut, työterveyshuolto, täydennyskoulutus, freelancerin hyvinvoinnin kokonaisvaltainen seuranta, apurahahakuun tukea, verkostoitumisalusta, koulutusta ajanhallintaan ja osaamisen tunnistamiseen
- **Tilaaajille ja freelancereille:** hinnoittelun avuksi laskuri, sopimusmalleja, tietoa, työnvälitysalusta
- **Viranomaisille:** neuvontaa, materiaaleja, koulutusta

Freelance-neuvola

Toteuttaja

- Muidenkin alojen freelancerit tarvitsevat tukea, joten ylittää Freet2030-hankkeen työmarkkinaosapuolten toimintakentän
- Valtiolla keskeinen rooli:
freelance-työssä työmarkkinaosapuolet eivät aina selkeitä.
Toimijan rooli limittäin työnantaja, työntekijä ja yrittäjä
- Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskus? TE-palvelut?
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus JOTPA?

Miten edetään?

- Rahoitus konseptointihankeelle saatu
- Yhteistyökumppani **Into-Digital**: tekninen toteutus

Tavoite vuonna 2023: toteuttamista vaille valmis rautalankamalli

Kiitos!

teme.fi/freet2030/

anna.anttila@teme.fi
